

**MIEJSKO – GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W WIERUSZOWIE**
98 – 400 WIERUSZÓW ul. RYNEK 21
tel/fax 062 78 41 554; 78 41 199
e-mail: wieruszow@mgops.pl; www.mgops.pl

Sprawozdanie za 2016 rok

Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 w Gminie Wieruszów

Opracowanie: Anna Wróblewska
Zatwierdzenie: Kierownik MGOPS w Wieruszowie - Ewa Szandała

Program Wspierania Rodziny, czyli pomoc dziecku i rodzinie, jest zadaniem samorządu gminnego wynikającym z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm). Zgodnie z art. 176 tejże ustawy nałożono na gminę obowiązek utworzenia i stałego rozwoju systemu wspierania rodziny, który zgodnie z art. 8 ustawy, ma na celu:

- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny,
- wzmocnianie integracji rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, dążenie do reintegracji rodziny dzięki czemu zwiększa się szanse na pozostawienie dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie dziecka, dzięki utrzymaniu lub przywróceniu zdolności rodziny do pełnienia swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

W związku z powyższym Uchwałą Nr XX/ 153/2016 Rady Miejskiej w Wieruszowie z dnia 25 lutego 2016 roku przyjęty został Program Wspierania Rodziny na lata 2016–2018 w Gminie Wieruszów.

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 w Gminie Wieruszów jest „stworzenie spójnego systemu opieki nad rodziną w Wieruszowie.”

W 2016 roku realizowany był cel szczegółowy Programu:

➤ **Wielopłaszczyznowe wsparcie dla rodzin.**

Przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie, Poradni Psychologiczno-pedagogicznej, Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia, placówkami oświatowymi i Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie w ramach realizowanego celu podjęte zostały następujące zadania:

1. Stale diagnozowanie sytuacji rodzin objętych pomocą Ośrodka.

Czynnikami, które stanowią ryzyko marginalizacji lub będące powodem wykluczenia społecznego to obszary problemowe zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Do problemów tych należą:

- Ubóstwo
- Potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)
- Bezrobocie
- Niepełnosprawność
- Długotrwała lub ciężka choroba
- Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego
- Przemoc w rodzinie
- Alkoholizm
- Zdarzenie losowe

Ilość objętych pomocą materialną i socjalną w 2016 roku to **319 rodzin**

Dodatkowo dzięki programowi „ pomoc państwa w zakresie dożywiania” skorzystało **193 dzieci** (w tym pomoc w formie obiadów – bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego – 10 dzieci oraz z dożywiania dzieci w szkole podstawowej, gimnazjum oraz ponadgimnazjalnej - 183 dzieci), a także posiłek w przedszkolu otrzymało **80 dzieci**.

2. Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.

- W 2016 roku w **Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej** zatrudniony był na umowę zlecenie **psycholog**. Dzięki jego współpracy **9 rodzin** uzyskało pomoc psychologiczną
- **W MGOPS Wieruszowie** zatrudniony w 2016 roku był także **asystent rodziny**, który pod swoją asystą miał **10 rodzin**, w tym **30 dzieci**. Problemy dominujące w tych rodzinach to:
 - ❖ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
 - ❖ nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi
 - ❖ trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego
 - ❖ bezrobocie i ubóstwo

- W **Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej** były prowadzone
- diagnozy: psychologiczne **157 osób**, pedagogiczne **131 osób** i logopedyczne **30 osób**;
 - konsultacje psychologiczne **140 osób**,
 - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - **13 osób**;
 - terapie logopedyczne – **30 osób**, psychologiczne indywidualne **50 osób**, dysleksji i dysortografii – **4 osoby**, terapia rodzin - **5 rodzin**, socjoterapia **4 osoby**,
 - doradztwo wychowawcze – **53 osoby**, konsultacje dla nauczycieli - **53 osoby** i rodziców - **103 osoby** oraz dla dzieci i młodzieży – **185 osób**,
 - prowadzona jest także szkoła dla rodziców Rodziców i Wychowawców - **7 osób**.

3. Poprawianie relacji rodzic-dziecko poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych.

- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** w Wieruszowie zrealizowało **3 szkolenia** dla rodzin zastępczych, w których wzięło udział **12 osób**, a także prowadziło grupę wsparcia dla rodziców zastępczych dla **3 osób**.
- W 2016 roku do kierownika **Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej** w Wieruszowie płynęły **2 wnioski** o przyznanie **asystenta rodziny**.

4. Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.

- W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2016 roku realizowano :
- Realizacja trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 był przeprowadzony **1 program**
 - Realizacja projektu pt. „Wzmocnienie pieczy zastępczej w powiecie wieruszowskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w projekcie wzięło udział - **50 uczestników (12 dzieci, 6 dorosłych z terenu gminy Wieruszów)**

5. Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej.

- Zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku „o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci” od 1 kwietnia 2016 roku wprowadzone zostało świadczenie wychowawcze „**Rodzina 500 plus**”. W 2016 roku zostało przyjętych i rozpatrzonych **1.442 wnioski**. Z pomocy w postaci świadczenia rodzinnego otrzymało **1.106 rodzin**.
- **Karta Dużej Rodziny** to ogólnopolski program opracowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych. Mieszkańcy gminy Wieruszów w 2016 roku złożyli wnioski o przyznanie KDR. Przyznano **91 Kart Dużej Rodziny w 16 rodzinach** (w tym **60 dzieciom**). Realizatorem Karty Dużej Rodziny w okresie od 1 stycznia 2016 r. był Urząd Miejski w Wieruszowie.

6. Tworzenie form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomaganie rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych.

- W ramach projektu „Wzmocnienie pieczy zastępczej w powiecie wieruszowskim”
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
 - Utworzenie grupy wsparcia rodzin zastępczych - **1 grupa, 8 spotkań 4 osoby**
 - prowadzono grupowe poradnictwo prawne z zakresu prawa rodzinnego ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej - **6 osób**
 - warsztaty z zakresu rozwoju umiejętności w komunikowaniu się i społecznych - **4 spotkania dla 5 osób dorosłych i 11 dzieci**
 - warsztaty z zakresu podniesienia kompetencji wychowawczych – „Szkola dla rodziców i wychowawców” - **30 godzin 4 osoby**
- W **Miejskim Ośrodku Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia** prowadzone były:
 - **Warsztaty psychologiczne dla dzieci i młodzieży – mieszkańców gminy Wieruszów**

Wiodącym celem warsztatów o nazwie „Ja też potrafię” jest wzmocnienie psychologiczne dzieci w wieku od 4 do 16 lat w kontekście efektywnego radzenia sobie w środowisku rówieśników, wzmocnienia własnej wartości, wzbogacenia poczucia odpowiedzialności. Warsztaty podzielone są na cztery grupy wiekowe. Uczestniczyło 45 osób w ciągu 144 godz. Zajęć

➤ **Z placówek oświatowych** wiemy o

- Pomocy psychologiczno-pedagogiczna dla rodziców w szkole (rozmowy z pedagogiem i psychologiem) w ilości **230 rozmów**
- Warsztaty podczas spotkań z rodzicami – **2 warsztaty**
- Organizacja pikniku zdrowotnego połączonego ze Szkolnym Dniem Sportu,

w ramach projektu „Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia...”

- Szkolny Klub Ekologiczny zorganizował prelekcje i prezentacje multimedialne oraz warsztaty, takie jak:

* Wpływ środków psycho-tropowych na zdrowie i życie człowieka”,

* „Piramida pokarmowa i jej znaczenie”,

* „Jak walczyć ze stresem?”,

* „GMO – za i przeciw”,

* „Jak poprawnie odczytywać wyniki badań diagnostycznych (badania serologiczne, moczu, EKG)”,

* przeprowadzono warsztaty ekologiczne „Woda substancja niezwykła”

Zajęcia skierowane były do uczniów (160 osób) oraz dzieci z przedszkola i osób chorych, przebywających na oddziale opieki paliatywnej.

7. Poszerzenie ofert zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

- Koła zainteresowań (takie jak koła językowe, historyczne, teatralne, muzyczne, przyrodnicze, SKS, dziennikarskie, PCK, biblioteczne, Klub Współpracy Międzynarodowej, Zuchy i harcerze), w których udział brało **778 dzieci**
- Zajęcia wychowawcze i dydaktyczne (m.in.: j. polski, matematyka) **200 dzieci**

8. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach)

• **W placówkach oświatowych:**

- Dożywianie. Ciepły posiłek. **20 dzieci**
- Stypendia burmistrza **66 dzieci**
- Mleko w szkole **573 dzieci**
- Akcja „Owoce i warzywa w szkole” **367 dzieci**
- Dożywianie z Programu osłonowego w zakresie dożywiania w gminie Wieruszów na lata 2014-2020 **4 osoby**
- Dożywianie finansowane przez TPD **3 osoby**
- Projekt - „Umiem pływać” **20 dzieci**
- Bezpłatne kolonie organizowane przez Kuratorium Oświaty w Łodzi **3 osoby**
- Wyjazdy na basen (dzieci z niepełnosprawnością) **12 dzieci**
- Stypendium za wysokie wyniki na sprawdzianie klas VI **8dzieci**
- Mikołajki, wycieczki szkolne, zabawa choinkowa, dzień dziecka **projekty przeznaczone dla wszystkich dzieci szkół podstawowych i gimnazjum**

- W ubiegłym roku w **MGOPS** wydanych było **208** rozpatrzonych **decyzji o stypendium szkolne** z czego pozytywnie rozpatrzonych było 205 i 3 odmownie.
- Dożywianie dzieci w placówkach oświatowych przez **MGOPS - 193 dzieci**

9. Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy i rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin

- W 2016 roku w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** prowadzone były poradnictwa specjalistyczne:

- porad dot. przemocy – 10
- porad dot. uzależnień – 5

Realizacja poradnictwa specjalistycznego w ramach działającego przy **PCPR**

Punktu Interwencji Kryzysowej:

- porad prawnych – **102**
- porad psychologicznych – **77**

- porad pracownika socjalnego – 47

➤ W **Miejskim Ośrodku Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia** przeprowadzono:

- Świadczenia zdrowotne w formie terapii uzależnień i współzależnienia (**liczba pacjentów uzależnionych: 56, liczba pacjentów współzależnionych: 17, liczba świadczeń zdrowotnych: 615**)
- Warsztaty terapeutyczne dla osób uzależnionych i współzależnionych – mieszkańców gminy Wieruszów (**liczba uczestników uzależnionych: 11, liczba uczestników współzależnionych: 5, liczba zajęć: 150**)
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób nadużywających środków psychoaktywnych – mieszkańców gminy Wieruszów (**liczba osób potencjalnie uzależnionych: 95, liczba osób potencjalnie współzależnionych: 38, liczba konsultacji: 450**)
- Dyżury interwencyjno-wspierające dla mieszkańców gminy Wieruszów (**liczba osób: 209, liczba dyżurów: 42**)
- W ramach współpracy **Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii uzależnień i Współzależnienia** brał udział:
 - Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wieruszowie (liczba komisji 22)
 - Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Wieruszowie (liczba spotkań grupy roboczej 24)

➤ W **Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej** działa **Zespół Interdyscyplinarny** ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w której objęto procedurą „Niebieska Karta” **30 rodzin**. Główne przyczyny to przemoc fizyczna - **18**, psychiczna – **23**, ekonomiczna – **8**, innego rodzaju – **20**

10. Działania z zakresu profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem

➤ Profilaktyka uzależnień adresowana do uczniów i ich rodziców w n/w szkołach prowadzona przez **Miejskim Ośrodku Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia:**

Gmina Wieruszów

- Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II w Wieruszowie
- Gimnazjum przy Zespole Szkół nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie
- Szkoła podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka w Wieruszowie
- Szkoła podstawowa przy Zespole Szkół nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie

Zajęcia dla uczniów odbywały się na lekcjach wychowawczych w klasach 1 i 3 gimnazjum oraz dla wszystkich 6 klas szkoły podstawowej.

Zajęcia dla rodziców odbywały się na jednogodzinnych spotkaniach przy okazji wywiadówek (**liczba zajęć dla uczniów: 54, liczba zajęć dla rodziców: 8**)

➤ W **placówkach oświatowych** przeprowadzano dodatkowo:

- Przedstawienie teatralno-profilaktyczne dla kl. III Gim. – **1 przedstawienie**
- „Dopalaczom mówimy STOP” -**10 spotkań**
- „Uzależnieniom behawioralnym mówimy STOP” (zajęcia z kl. VI a,b SP i I a, b, c Gim.) **5 spotkań**
- Program zapobiegania chorobom układu krążenia **5 spotkań**
- zajęcia profilaktyczne z pedagogiem **26 spotkań**
- zajęcia profilaktyczne z psychologiem **58 spotkań**
- godziny wychowawcze o tematyce profilaktycznej **ok. 360 godzin**
- zajęcia socjoterapeutyczne **6 osób**
- Plakaty, ulotki dotyczące działań profilaktycznych umieszczane w gablotach, na tablicach informacyjnych na korytarzach szkolnych i w salach lekcyjnych oraz na szkolnej stronie internetowej.

11. Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wieruszowie **asystent rodziny** współpracował z **1 rodziną**, gdzie **1 dziecko** umieszczone było w rodzinie zastępczej. Rodzina borykała się z poważnymi problemami takimi jak alkoholizm ojca oraz choroba psychiczna matki (schizofrenia oraz głęboka depresja). Dziecko nie wróciło do rodziców biologicznych rodziców powodu rozejścia się rodziców i skończenia pełnoletności (samo zdecydowało, że chce być u ciotki by móc w spokoju skończyć szkołę).

12. Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole oraz placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych.

- W **placówkach oświatowych** prowadzone są zajęcia:
 - Zajęcia socjoterapeutyczne
 - zajęcia o charakterze terapeutycznym z pedagogiem - rozmowy pedagogizujące i wspierające **414 rozmów**
 - zajęcia o charakterze terapeutycznym z psychologiem, rozmowy **400 rozmów**
 - Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne **69 dzieci**
 - Zajęcia logopedyczne **67 dzieci**
- w **Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej** prowadzone są działania typu:
 - Zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży na terenie szkół, w tym zajęcia integrujące zespoły klasowe – **259 osób**
 - Porady i konsultacje dla dzieci i młodzieży – **106 osób**
 - Indywidualne porady i konsultacje dla rodziców – **85 osób**
 - Prelekcje, pogadanki i warsztaty dla rodziców – **124 osoby**
 - Umieszczanie na tablicy ogłoszeń w poradni informacji o instytucjach i placówkach poradnictwa specjalistycznego i rodzinnego
 - Indywidualne konsultacje psychologiczne i lekarskie dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – **10 konsultacji lekarskich; 6 konsultacji psychologicznych**

13. Podjęcie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców

W ramach zadania podjęta jest współpraca pracowników miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie kuratorami rodzinnymi i zawodowymi. W 2016 roku rodzin objętych kuratelą było **13 rodzin**.

14. Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.

- W roku 2016 w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** monitoring prowadzony był przez **2 koordynatorów** rodzinnej pieczy zastępczej w **14 rodzinach (19 dzieci)**

- Do **Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** w Wieruszowie został złożony **1 wniosek** z powodu nieszczęśliwego wypadku w gospodarstwie rolnym. Dziecko w czasie prac rolnych straciło rękę. Rodzina dostała wsparcie **asystenta rodziny** oraz udzielono pomocy pieniężnej, zachowany jest stały nadzór pracownika socjalnego.

15. Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie
 - Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wieruszowskim na lata 2011-2016
 - Zabezpieczenie schronienia mieszkańcom powiatu wieruszowskiego w kryzysie, w tym w przypadku przemocy domowej. Zadanie realizowane na podstawie umowy powierzenia realizacji zadania publicznego dotyczącego prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej, zawartej pomiędzy Powiatem Wieruszowskim a Caritas Diecezji Kaliskiej. (2 osoby z terenu gminy Wieruszów z tyt. Bezdomności)
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie
 - Prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w skład którego wchodzi:
 - MGOPS w Wieruszowie, KPP w Wieruszowie, placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, zakłady opieki zdrowotnej, stowarzyszenia oraz Społeczny Rzecznik Praw Dziecka. W 2016 roku były **4** posiedzenia Zespołu, w którym omówiono **na 58 posiedzeniach** grup roboczych **92 osoby** objęte pomocą, w tym 34 kobiety, 40 mężczyzn i 18 dzieci.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci w gminie Wieruszów. Zawarte w programie propozycje były realizowane w 2016r. w toku bieżącej pracy poszczególnych jednostek.

Ze sprawozdania wynikają następujące kierunki działań dla Gminy Wieruszów :
położenie głównego nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku,
wzmocnienie działań profilaktycznych, doskonalenie metod pracy z rodziną,
realizowanie różnych form pomocy rodzinie, dalsza współpraca pomiędzy

instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły, przedszkola, Komisariat Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe); zatrudnienie asystentów rodzin, których zadaniem byłoby wzmocnienie rodziny poprzez prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną w celu poprawy i umiejętności opiekuńczo - wychowawczych. Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.